

**DEN NORSKE
LEGEFORENING**

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 DEP
0030
Oslo

Deres ref.:	Vår ref: HSAK202300409	Dato: 03-02-2024
-------------	------------------------	------------------

Legeforeningens høringsvar - Forslag til endringer i forskrift om gebyr ved behandling av søknad om autorisasjon, lisens, spesialistgodkjenning og godkjenning av etterutdanning for spesialister

Det vises til ovennevnte høring. Forslaget har vært på høring i organisasjonen og Legeforeningen har følgende kommentarer til forslaget.

Departementet skriver at kostnadene for autorisasjon og spesialistgodkjenning for helsepersonell utdannet i utlandet kan bidra til at kandidater fra utlandet velger andre nordiske land fremfor Norge.

Innledningsvis viser vi til Legeforeningens høringsvar da forskriften var på høring høsten 2022. Der skrev vi at Legeforeningen prinsipielt mener at denne type godkjenninger, som er en legitimasjon og forutsetning for å jobbe med bestemte oppgaver i en norsk helsetjeneste som i stor grad er offentlig, burde vært fullt ut offentlig finansiert. Vi påpekte at det vil bli mangel på helsepersonell i tiden som kommer og alle hensiktsmessige hindringer og særordninger må vurderes nøye.

Legeforeningen mente at de foreslåtte satsene vil kunne være rekrutteringshindrende ved at de stenger for studenters og legers inngang i det norske arbeidsmarkedet. I dag utdanner vel 44 % av norske statsborgere seg utenfor Norge, og dette har vært en bevisst norsk politikk i mange år. Norsk helsevesen er helt avhengig av norske studenter som studerer medisin i utlandet og i tillegg er Norge avhengig av en stor import av utenlandsk legearbeidskraft. Høye gebyrer vil kunne ha store konsekvenser for legers valg av arbeidsmarked. I tillegg er de fleste av de norske studentene som utdanner seg i utlandet unge mennesker i en etableringsfase, det er uheldig at denne gruppen skal måtte ha mye høyere kostnader ved søknad om lisens/autorisasjon enn leger utdannet i Norge. Dette

understøttes av at tilsvarende gebyrer er lavere i våre naboland, selv basert på satsene som gjaldt før innføring av forskriften 1. mars 2023.

Det er derfor positivt at departementet nå ser at det er behov for å redusere satsene noe, da dagens satser har vist seg å hindre rekruttering for helsepersonell som den norske helse- og omsorgstjenesten trenger. Legeforeningen mener fortsatt at alle kostnadene ifm søknadsbehandling bør finansieres av det offentlige, og vi mener at den foreslåtte reduksjonen ikke er nok for å oppnå målsetningen med endringen, nemlig tilstrekkelig økt rekruttering til Norge. Likevel er forslaget et positivt første skritt.

Legeforeningen reagerer på at manuelle autorisasjonssøknader fra norskutdannede (2000) blir dyrere enn søknad om autorisasjon fra utdannede i EU/EØS/Storbritannia og Nord-Irland (1665). Vi mener også at det er urimelig at søknader fra helsepersonell over 80 år og søknader om fagområdelisens fremdeles har høye satser og anbefaler at kostnadene for disse også fastsettes til 1665 kr.

Særlig om kostnadsnivå for tredjelandsutdannede

Legeforeningen påpekte i høringsuttalelse til forskriften høsten 2022 at den økonomiske totalbelastningen for tredjelandsutdannede allerede var svært høy, og Legeforeningen kunne derfor ikke støtte økninger i satsene for lisens eller autorisasjon for denne gruppen. Departementet erkjenner nå at kostnadene til gjennomføring av tilleggskravene for tredjelandsutdannede innebærer store kostnader for søkerne, og skriver at dette kan hindre at helsepersonell med utdanning fra utlandet får benyttet sin kompetanse i Norge, noe som er uheldig da disse søkerne har dessuten kompetanse som helsetjenesten har et stort behov for.

Staten bør i langt høyere grad finansiere kostnadene knyttet til gjennomføring av tilleggskravene. Legeforeningen savner en klargjøring fra departementet av hvordan kostnadene til tilleggskrav skal reduseres med den foreslåtte bevilgningen på 6,4 millioner kroner.

Legeforeningen understreker også at den urimelige forskjellen i kostnad til fagprøve mellom leger og sykepleiere bør utjevnes ved at legenes fagprøve gjøres rimeligere, i tillegg til at rammene for gjennomføring av og innhold i prøvene er tilpasset helsetjenestens behov, samt at tilgang til relevant trening i forkant gjøres lettere tilgjengelig. Norge har et stort behov for ferdige spesialister og selv om gebyrsatsen for spesialistgodkjenning for leger utenfor EU/EØS er redusert med 1 000 kr så er satsene fortsatt for høye. De største kostnadene for denne gruppen og for leger utdannet utenfor EU/EØS er likevel kostnader knyttet til gjennomføring av forskriftsfestede tilleggskrav. Departementet angir at kostnadene for å gjennomføre tilleggskrav er: kurs i nasjonale fag 16 000 kroner (uten kurs legemiddelhåndtering) eller i underkant av 30 000 kroner (inkludert kurs i legemiddelhåndtering). Fagprøven for leger koster ca. 50 000 kroner, og for sykepleiere ca. 12 000 kroner. Tatt i betraktningen disse svært høye totale kostnadene, synes den foreslåtte reduksjonen på 1000 kroner i liten grad være egnet til å oppnå målet som beskrives.

Legeforeningen vil også påpeke at kostnadene knyttet til gjennomføring av tilleggskrav når det gjelder både leger utdannet i tredjeland og spesialister fra tredjeland er betydelige høyere enn i de andre nordiske landene slik også departementet påpeker i sitt

høringsforslag. Dette er svært uhensiktsmessig en i situasjon med mangel på leger og spesialister i årene fremover.

Avslutningsvis mener Legeforeningen at Norge som hovedregel bør tilstrebe å utdanne eget, nødvendig helsepersonell og at bruk av utenlandsk arbeidskraft i det norske arbeidsmarkedet må holdes på et forsvarlig og etisk riktig nivå sett opp mot behovet for helsepersonell både i og utenfor EU/EØS. Det er ikke hverken ønskelig eller realistisk at de endringene som er foreslått for reduksjon i gebyr vil avdempe en bemanningsutfordring i norsk helsetjeneste.

Med hilsen
Den norske legeforening

Siri Skumlien
generalsekretær

Lars Duvaland
avdelingsdirektør/advokat

Siri Næsheim
spesialrådgiver/jurist

[Dokumentet er godkjent elektronisk](#)